

Quarta petitio.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

1.
Sicut humanae vitæ bona ad divina referuntur.

Quarta petitio, et reliquæ deinceps quibus animæ, et corporis subsidia proprie, ac nominatim postulamus, ad superiores petitiones referuntur; habet enim hunc ordinem, ac rationem precatio Dominica, ut postulationem rerum divinarum consequatur earum petitio, quæ ad corpus, et ad hanc vitam tuendam pertinent; nam ut ad Deum, tamquam ad ultimum finem, referuntur homines: sic humanæ vitæ bona ad divina eadem ratione diriguntur; quæ quidem ideo optanda, ac petenda sunt, vel quod ita divinus ordo postulat, vel quod illis adjumentis ad divinorum bonorum adeptiōnem indigemus, ut iis adminiculis propositum finem consequamur, qui regno, et gloria cœlestis patris, atque iis præceptis colendis, servandisque continetur, quæ Dei voluntatis esse non ignoramus; quare omnem vim, et rationem hujus petitionis ad Deum, ejusque gloriam referre debemus.

2.
Ita propter divina petenda sunt.

Præstabunt igitur suum officium Parochi fidelibus auditibus, ut intelligent, in iis petendis, quæ ad usum, ac fructum pertinent rerum terrenarum, esse intendendum animum, ac studium nostrum ad Dei præscriptionem, nec inde ulla ex parte declinandum. Nam in eo, quod scribit Apostolus: Quid oremus, sicut oportet, nescimus¹, maxime peccatur his postulationibus terrenarum, et caducarum rerum. Ergo petenda sunt bona hæc, ut oportet; ne, perperam aliquid postulantes, responsum illud a Deo feramus: Nescitis quid petatis². Erit autem certa judicandi nota, quæ prava sit, quæve recta petitio, consilium, et propositum postulantis. Nam si quis terrena petit eo animo, ut illa omnino bona existimet, et in illis, tamquam in optato fine, conquiescens, nihil præterea requirat, sine dubio non orat, sicut oportet. Non enim, inquit sanctus Augustinus, petimus temporalia hæc tamquam bona nostra, sed tamquam necessaria nostra³. Apostolus etiam in epistola ad Corinthios docet, omnia, quæ spectant ad usus vitæ necessarios, ad Dei gloriam re-

¹ Rom. VIII, 26. — ² Matth. XX, 22. — ³ De Serm. Domini in monte, lib. II, cap. 16, n. 53; Epist. CXXX, cap. 6.

ferri oportere. Sive enim manducatis, inquit, sive bibitis, sive aliud quid facitis: omnia in gloriam Dei facite¹.

SED ut videant fideles, quantam habeat hæc petitio necessitatem, commemorabunt Parochi, quanta ad viçtum, et ad vitam colendam indigentia sit externalum rerum; quod magis intelligent, si comparatio fiet eorum, quæ primo illi parenti nostri generis, et reliquis deinceps hominibus fuerunt ad vivendum necessaria; nam etsi ille in amplissimo innocentiae statu, unde et ipse, et ejus culpa omnis posteritas corruit, necesse habuisset adhibere cibum ad reficiendas vires: tamen inter illius, et nostræ vitæ necessities multum interest; non enim ei vestibus ad tegumentum corporis opus fuisset, non teſto ad perfugium, non armis ad defensionem, non remediis ad valetudinem, non aliis multis, quorum subsidio nos ad hanc naturæ imbecillitatem, ac fragilitatem tuendam egemus; satis ei fuisset ad immortalē vitam ille fructus, quem felicissima vitæ arbor nullo ejus, aut posteriorum labore præbuisset. Neque vero futurus erat homo in tantis paradisi deliciis otiosus, quem ad agendum Deus in eo voluptatis domicilio collocarat: verum nulla ei opera molesta, nullum officii munus non jucundum fuisset; tulisset ille perpetuo suavissimos fructus ex cultura felicium hortorum; nec cum umquam opera, aut spes fefellerisset. At posteriorum proles non solum fructu privata vitalis arboris, verum etiam horribili illa sententia condemnata est: Maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuae. Spinas et tribulos germinabit tibi, et comedes herbas terræ. In sudore vultus tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram, de qua sumptus es: quia pulvis es, et in pulverem reverteris.² Nobis igitur contra evenirent omnia, atque illi, et posteris contigissent, si Dei dicto audiens fuisset Adam; itaque versa sunt omnia, et mutata in deterrimam partem. In quo illud gravissimum est, quod maximos sumptus, summum laborem, ac sudorem sæpissime nullus fructus consequitur; cum fruges datæ in deteriorem segetem, vel succrescenti agrestium herbarum asperitate opprimuntur, vel nimbis, vento, grandine, uredine, rubi-

3.
Necessitas hujus petitionis, inde ostendenda, quod in statu naturæ lapsæ

innumeris indigemus,

quæ per nos ipsos tuto comparare nequimus:

¹ I. Cor. X, 31. — ² Gen. III. 17.

gine percusæ, et prostratæ intereunt; ut omnis anni labor, exiguo tempore, aliqua cæli, vel terræ calamitate recidat ad nihilum; quod accedit immanitate nostrorum scelerum, a quibus aversus Deus nostris minime benedit operibus. Sed horrenda manet sententia, quam de nobis initio pronuntiavit. Ergo Pastores in hujus loci tractationem incumbent, ut sciat fidelis populus, sua culpa homines in has angustias, et miseras incidere; ut intelligat desudandum quidem, et elaborandum esse in parandis iis, quæ ad vivendum sunt necessaria: verumtamen, nisi laboribus nostris benedixerit Deus, fallacem spem, et inanem fore omnem contentionem. Nam neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat: sed, qui incrementum dat, Deus.¹ Et: Nisi Dominus ædificaverit domum in vanum laboraverunt qui ædificant eam².

4. idcirco cum fiducia deundus Pater cælestis.

Docebunt igitur Parochi, esse res pene innumerabiles, quæ si nobis desint, vel vitam amittimus, vel agimus insuavem. Hac enim cognita rerum necessitate, naturæque imbecillitate, Christianus populus cælestem Patrem adire cogetur, et ab eo terrena, et cælestia bona suppliciter petere. Imitabitur prodigum illum filium, qui cum in regione longinqua cepisset egere, nec esset, cum esuriret, qui ei siliquas daret, aliquando ad se rediens, intellexit malorum, quibus premebatur, nusquam nisi a patre esse expectandum remedium³. Quo loco accedit etiam fidentius ad orandum fidelis populus, si in cogitatione divinae benignitatis recordabitur, paternas aures perpetuo patere filiorum vocibus; nam dum hortatur nos, ut panem petamus, ea se recte petentibus abunde largitur pollicetur; docendo enim, quo modo petamus, hortatur; hortando, impellit; impellendo, spondet; spondendo, nos in spem certissimæ impetrationis inducit.

5. Petitionis objectum, panis temporalis et spiritualis.

EXCITATIS igitur, et inflammatis animis fidelis populi, sequitur, ut, quid hac petitione postuletur, declarandum sit: primum, qui sit ille panis, quem petimus. Sciendum igitur est, in divinis litteris hoc panis nomine multa quidem significari, sed illa duo præcipue: primum, quidquid in viœtu, cæterisque rebus ad corpus, vitamque tuendam adhibemus;

¹ I. ad Cor. III, 7. — ² Ps. CXXVI, 1. — ³ Luc. XV, 11.

deinde, quidquid nobis ad spiritus, et animæ vitam, ac salutem Dei munere tributum est.

PANEM. Petimus autem hoc loco hujus, quam in terris agimus, vitæ subsidia, sanctorum Patrum ita sentientium auctoritate. Quamobrem minime sunt audiendi, qui dicunt, non licere Christianis hominibus a Deo petere terrena hujus vitæ bona; nam huic adversantur errori, præter consentientem Patrum sententiam, exempla permulta tum veteris, tum novi Testamenti. Jacob enim vovens, sic orabat: Si fuerit Dominus mecum, et custodierit me in via per quam ego ambulo, et dederit mihi panem ad vescendum et vestimentum ad induendum, reversusque fuero prospere ad domum patris mei: erit mei Dominus in Deum, et lapis iste, quem erexi in titulum, vocabitur Domus Dei: cunctorumque, quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.¹ Salomon etiam certum petebat hujus vitæ subsidium, cum illud precabatur: Mendicitatem et divitias ne dederis mihi: tribue tantum viœtu meo necessaria². Quid, quod Salvator humani generis illa jubet petere, quæ nemo negare audeat ad corporis usum pertinere? Orate, inquit, ut non fiat fuga vestra in hyeme, vel sabbato³. Quid dicemus de sancto Jacobo? cuius illa sunt: Tristatur aliquis vestrum? oret. Æquo animo est? psallat⁴. Quid de Apostolo? qui sic cum Romanis agebat: Obsecro vos fratres, per Dominum nostrum Jesum Christum, et per charitatem sancti Spiritus, ut adjuvetis me in orationibus pro me ad Deum, ut liberer ab infidelibus qui sunt in Judæa⁵. Quare, cum et divinitus concessum sit fidelibus, ut petant hæc subsidia rerum humanarum, et perfecta hæc a Christo domino tradita sit orandi formula, ne illud quidem dubium relinquatur, unam ex septem hanc esse petitionem.

Petimus præterea panem quotidianum, id est viœtu necessaria; ut panis nomine, quod satis sit, et vestium ad tegendum, et cibi ad vescendum, sive panis is sit, sive caro, sive piscis, sive quocumque aliud, intelligamus; videmus enim usum esse hoc loquendi modo Eliseum, cum regem moneret, ut præberet panem militibus Assyriis, quibus

6. Nomine PANIS intelliguntur imprimis vita subsidies

7. quæcumque

¹ Gen. XXVIII, 20. — ² Prov. XXX, 8. — ³ Matth. XXIV, 20. — ⁴ Jac. V, 13
— ⁵ Rom. XV, 30.

magna ciborum copia data est¹. Illud etiam de Christo domino scriptum scimus: Ingressus est in domum cuiusdam principis Pharisæorum sabbato manducare panem²; qua voce, quæ ad cibum, quæque ad potum pertinent, significari videmus.

8.
necessaria:
Ad hujus petitionis absolutam significationem præterea animadvertisendum est, hoc panis vocabulo non abundantem, et exquisitam ciborum, ac vestium copiam, sed necessariam, ac simplicem intelligi debere, quemadmodum scripsit Apostolus: Habentes alimena, et quibus tegamur, his contenti simus;³ et Salomon, ut diximus: Tribue tantum viœtui meo necessaria⁴.

9.
additur
vox NO-
STRUM,
ut signifi-
cetur bona
illa ne-
cessaria:
cum divi-
no auxilio
compa-
randa
jure et la-
bore no-
stro:
NOSTRUM. Hujus quoque frugalitatis, et parsimoniae illa voce, quæ proxime sequitur, admönemur; cum enim, Nostrum, dicimus, panem illum ad necessitatem nostram, non ad luxuriam petimus: non enim nostrum dicimus, quia eum nobis opera nostra, sine Deo, parare possimus: (est enim apud Davidem: Omnia a te exspectant ut des illis escam in tempore. Dante te illis, colligent: aperiente te manum tuam, omnia implebuntur bonitate⁵; et alio loco: Oculi omnium in te sperant Domine; et tu das escam illorum in tempore opportuno⁶) sed quia necessarius est, et a parente omnium Deo, qui omnes sua providentia alit animantes, nobis attributus. Ob eam quoque causam panis noster appellatur, quod jure est a nobis acquirendus, non injuria, fraude, aut furto parandus; quæ enim nobis malis artibus conciliamus, non nostra sunt, sed aliena; saepiusque illorum calamitosa est vel adeptio, vel possessio, vel certe jactura; contra vero honestis, ac laboriosis piorum hominum lucris, ex Prophetæ sententia tranquillitas inest, et magna felicitas. Labores enim, inquit, manuum tuarum quia manducabis, beatus es, et bene tibi erit⁷. Jam vero iis, qui justo labore viœtum querunt, fructum suæ benignitatis eo loco pollicetur Deus: Emittet Dominus benedictionem super cellaria tua, et super omnia opera manuum tuarum: benedicte tibi⁸. Neque solum petimus a Deo nobis, ut illo uti liceat, quod nostro sudore, ac virtute peperimus ejus adju-

¹ 4. Reg. VI. 22. — ² Luc. XIV, 1. — ³ 1. Tim. VI, 8. — ⁴ Prov. XXX, 8. — ⁵ Ps. CIII, 27. — ⁶ P. CXLIV, 15. — ⁷ Psal. CXXVII, 2. — ⁸ Deut. XXVIII, 8.

mento benignitatis; id enim vere dicitur nostrum: sed etiam bonam mentem postulamus, ut recte partis, recte item ac prudenter uti possimus.

QUOTIDIANUM. Huic etiam voci subiecta est ea notio frugalitatis, ac parsimoniae, quam proxime diximus; non enim multiplicem, aut delicatum cibum postulamus, sed eum, qui naturæ necessitati satisfaciat: ut eos pudeat hoc loco, qui fastidio communis cibi, et potionis, conquiritissima escarum, ac vinorum genera persequuntur. Nec minus hac quotidiani voce improbandur ii, quibus horrendas illas minas proponit Isaías: Væ qui conjungitis domum ad domum, et agrum agro copulatis usque ad terminum loci: numquid habitabitis vos soli in medio terræ¹? Etenim est inexplorabilis horum hominum cupiditas, de quibus illud scriptum est a Salomone: Avarus non implebitur pecunia²; ad quos dictum etiam illud pertinet Apostoli: Qui volunt divites fieri, incident in tentationem et in laqueum diaboli³. Quotidianum præterea panem appellamus, quod vescimur eo ad reficiendum vitalem humorem, qui quotidie consumitur vi naturalis caloris. Est denique illa hujus ratio nominis, quod assidue petendus est, ut in hac consuetudine amandi, et colendi Deum retineamur; nobisque omnino persuadeamus, id, quod est, vitam, ac salutem nostram ex Deo pendere.

DA NOBIS. Quantam hæc duæ voces materiam præbeant ad cohortandum fideles, ut infinitam Dei potentiam pie, sancteque colant, et venerentur, in cuius manu sunt omnia, et ut nefarium illam Satanæ ostentationem detestentur: Mihi tradita sunt omnia, et cui volo, do illa⁴; nemo non videt; nam unius nutu Dei distributa cuncta, et conservantur, et augmentur. Sed quæ divitibus hæc est imposita necessitas, dixerit quispiam, petendi quotidianum panem, cum rebus omnibus abundant? Hæc illis necessitas est orandi in hunc modum, non ut dentur eis, quorum Dei benignitate habent copiam, sed ne, quæ abunde illis adsunt, amittant. Quamobrem, ut scribit Apostolus, hinc discant divites non sublime sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in

¹ Is. V, 8. — ² Eccle V, 9. — ³ 1. Tim. VI, 9. — ⁴ Luc. IV.

10.
voci QUO-
TIDIANUM
subiecta
est notio
frugalita-
tis, parsi-
moniae,
modestiae,
et perseve-
rantis ne-
cessitatis:

II.
formula
DA NOBIS
exprimi-
tur bona
vita
non nisi a
Deo dis-
tribui,
et conser-
vari, et
vim salu-
tarem ha-
bere:

Deo vivo, qui præstat nobis omnia abunde ad fruendum.¹ Hujus autem necessariæ petitionis hanc causam afferit Chrysostomus, non solum ut nobis suppetat cibus, sed ut eum nobis suppetet Domini manus, quæ, salubrem, atque adeo salutarem vim inferens pani quotidiano, efficit, ut et cibus corpori prosit, et corpus animæ serviat².

12. Sed quid est, quamobrem, Da nobis, numero multitudinis dicimus, non autem, Mihi? Quia proprium illud est Christianæ charitatis, non ut quisque de se uno sollicitus sit, sed ut præterea de proximo laboret, et in cura suæ utilitatis meminerit etiam aliorum; accedit eo, quod, quæ alicui munera divinitus tribuuntur, non idcirco tribuuntur, ut solus is ea possideat, vel in illis luxuriose vivat, sed ut cum aliis communicet, quæ necessitati superfluerint; nam inquiunt sancti Basilius et Ambrosius: Esurientium panis est, quem tu detines: nudorum indumentum est, quod tu recludis: miserorum redemptio est, et absolutio, pecunia, quam tu in terram defodis³.

13. HODIE. Admonet nos hæc vox communis infirmitatis; quis enim est, qui, si minus sua unius opera providere se posse sperat in longinquum tempus necessarios vitæ sumptus, saltem in diem victus subsidia paraturum non confidat? Sed ne hujus quidem fiduciæ facultas nobis a Deo permittitur, qui nos singulorum etiam dierum cibum a se petere jussit. Quæ sententia habet illam necessariam rationem, quia quotidiano pane egemus omnes, quotidie etiam Dominica precatio singulis utendum esse.

14. HÆC de pane, qui ore perceptus, corpus alit, atque sustentat, qui communis fidelium, et infidelium, piorum, et impiorum, admirabili Dei bonitate, qui solem suum oriri facit super bonos et malos, pluit super justos et injustos⁴, omnibus impertitur. Reliquus est spiritualis panis, quem etiam hoc loco petimus. Quo significantur omnia, quæcumque in hac vita ad spiritus, et animæ salutem, et incolumentatem requiruntur; ut enim multiplex est cibus, quo corpus alitur, et

¹ I. Tim. VI, 17. — ² Homil. 14, oper. imperf. in Matth. — ³ Basilius, Hom. in illud Luc. *Destruam*, n. 7; S. Ambrosius, *De Nab. Jezr.* c. 12, n. 53. — ⁴ Matth. V, 45.

sustentatur: sic non est unius generis esca, quæ spiritus, et animæ vitam continet.

Nam et Verbum Dei cibus est animæ; Sapientia enim inquit: Venite, comedite panem meum, et bibite vinum, quod miscui vobis¹. Hujus autem verbi facultatem cum adimit Deus hominibus, quod efficere solet, cum gravius nostris sceleribus offenditur, fame dicitur premere genus humanum; sic enim est apud Amos: Emittam famem in terram: non famem panis, neque sitim aquæ sed audiendi verbum Domini². Ut autem illud est certum propinquæ mortis signum, cum non possunt homines vel cibum sumere, vel sumptum retinere: sic magnum est desperatæ salutis argumentum, cum vel non querunt verbum Dei, vel, si adsit, non sustinent, et illam impietatis vocem in Deum effundunt: Recede a nobis, et scientiam viarum tuarum nolumus³. In hoc furore animi, et mentis cæcitatem versantur illi, qui, negleñtis iis, qui legitime eis præsunt catholicis, et Episcopis et sacerdotibus, et a sancta Romana Ecclesia descientes, corruptoribus Dei verbi hæreticis se in disciplinam tradiderunt.

Jam vero panis est Christus dominus, animæ cibus; inquit enim ipse de se: Ego sum panis vivus, qui de cælo descendit⁴. Incredibile est, quanta voluptate, ac lætitia perfundat animas piorum hic panis tum, cum maxime terrenis molestiis, et incommodis conflitantur; exemplo nobis est sanctus ille chorus apostolorum, de quibus exstat: Illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii⁵. Referti sunt hujusmodi exemplis libri de vita sanctorum hominum; et de intimis his bonorum gaudiis ita loquitur Deus: Vincenti dabo manna absconditum⁶.

Præcipue autem panis noster est ipse Christus dominus, qui in sacramento Eucharistiae substantialiter continetur. Hoc inexplicabile pignus charitatis dedit nobis redditurus ad Patrem, de quo dixit: Qui manducat carnem meam, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in illo⁷: Accipite, et manducate: hoc est corpus meum⁸. Ea petent Parochi, quæ

*scilicet
verbum
Dei,*

*ipse Christus,
stus,*

*Euchari
stia.*

¹ Prov. IX, 5. — ² Am. VIII, 11. — ³ Job. XXI, 14. — ⁴ Joan. VI, 51. —

⁵ Act. V, 41. — ⁶ Apoc. II, 17. — ⁷ Joan. VI, 57. — ⁸ Matth. XXVI, 26; I. Cor. XI, 24.

ad fidelis populi utilitatem pertinebunt, ex eo loco, quo separatim hujus sacramenti vis, ac ratio continetur. Et vero dicitur hic panis noster, quia fidelium modo hominum est, id est eorum, qui charitatem cum fide conjugentes, penitentiae sacramento sordes eluent peccatorum; qui non dimitentes memoriam, se Dei filios esse, divinum sacramentum sumunt, et colunt, quanta maxima possunt sanctitate, ac veneratione. Quotidianus vero quamobrem dicatur, in promptu duplex ratio est: altera, quod in sacris Christianæ Ecclesiæ mysteriis, quotidie et offertur Deo, et datur pie, sancteque postulantibus; altera, quod quotidie sumendus est, vel certe ita vivendum ut quotidie, quoad ejus fieri possit, digne sumere queamus. Audiant, qui contra sentiunt, nisi longo intervallo salutaribus his epulis animæ vesci non oportere, quid sanctus dicat Ambrosius: Si quotidianus est panis, cur post annum illum sumis?

18.
*Exitus petitionis
Deo re-
linquen-
dus.*

SED in hac petitione ad illud præcipue cohortandi sunt fideles, ut, cum recte et consilium, et industriam suam posuerint in comparandis rebus vitæ necessariis, rei exitum Deo permittant, suumque desiderium ad ejus referant voluntatem, qui non dabit in æternum fluctuationem justo². Nam vel concedet Deus, quæ petuntur, et ita suum optatum consequentur; vel non concedet, et id erit certissimum argumentum, nec salutare illud esse, nec utile, quod piis a Deo negatur, cui magis curæ est de eorum salute, quam illis ipsis. Quem locum instruere poterunt, explicandis iis rationibus Parochi, quæ a sancto Augustino in epistola ad Probam præclare colliguntur.³

*Bona a
Deo ac-
cepta aliis
communi-
canda.*

Extremum illud erit in hujus tractatione petitionis, ut divites meminerint facultates suas, et copias Deo acceptas referre, cogitentque se idcirco illis bonis esse cumulatos, ut illa distribuant indigentibus. In quam sententiam conveniunt, quæ in prima epistola ad Timotheum ab Apostolo disseruntur⁴: unde magnam vim Parochis petere licebit divinorum præceptorum ad hunc locum utiliter, ac salutariter illustrandum.

¹ De Sacram. lib. V, c. 4. — ² Ps. LIV, 23. — ³ Ep. CXXX, c. 14, n. 26.
— ⁴ I. Tim. VI, 17.

Quinta petitio.

Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

CUM ita multa sint, quæ infinitam Dei potentiam, cum pari sapientia, ac bonitate conjunctam, significant, ut, quocumque oculos, cogitationemque converteris, certissima signa immensæ potestatis, ac benignitatis occurrant: nihil profecto est, quod summum ejus amorem, et admirabilem in nos charitatem magis declaret, quam inexplicabile mysterium Jesu Christi passionis, unde perennis ille fons ad eluendas peccatorum sordes erupit, quo perfundi, et expiari, Deo duce, ac largitore, exoptamus, cum illud ab eo petimus, Dimitte nobis debita nostra. Continet autem hæc petitio summam quamdam eorum bonorum, quibus per Jesum Christum cumulatum est humanum genus; id enim docuit Isaias: Dimitetur, inquit, iniquitas domui Jacob: et iste omnis fructus ut auferatur peccatum ejus.¹ Quod David etiam ostendit, beatos prædicans eos, qui salutarem illum fructum percipere potuerunt, his verbis: Beati, quorum remissæ sunt iniquitates.² Quare est accurate, ac diligenter Pastoribus hujus postulationis animadvertenda, et exponenda sententia, quam ad cælestem vitam consequendam tantum valere intelligimus. Ingredimur autem novam precandi rationem; nam haecenus a Deo non solum æterna, et spiritualia bona, sed caduca, et quæ ad hanc vitam pertinent, commoda petivimus: nunc vero mala deprecamur animæ, et corporis, et hujus, et sempiternæ vitæ.

SED quoniam ad impetrandum, quod postulamus, requiritur recta postulandi ratio, quo modo affectos esse Ad obiec-
tum hujus petitionis impetrandum dis-
positiones necessariae sunt:
agnitio peccato-